

Věc C-252/22

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora**

Datum doručení:

8. dubna 2022

Předkládající soud:

Curtea de Apel Târgu Mureș (Rumunsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

16. února 2022

Žalobkyně:

Societatea Civilă Profesională de Avocați AB & CD

Žalovaní:

Consiliul Județean Suceava

Președintele Consiliului Județean Suceava

Agenția pentru Protecția mediului Bacău

Consiliul Local al Comunei Pojorâta

Vedlejší účastník:

QP

Předmět původního řízení

Odvolání podaná žalobkyní Societatea Civilă Profesională de Avocați AB & CD (profesní občanská společnost advokátů) a žalovanou Consiliul Județean Suceava (okresní rada v Suceava, Rumunsko) proti rozsudku Tribunalul Cluj (soud v Kluži, Rumunsko) ve věci žaloby, kterou se žalobkyně v řízení, v němž vystupovali i další žalovaní, domáhala zrušení některých správních aktů, na jejichž základě byla vybudována skládka, a odstranění této skládky.

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Na základě článku 267 SFEU se žádá o výklad čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, článku 47 Listiny a čl. 9 odst. 3, 4 a 5 Aarhuské úmluvy.

Předběžné otázky

Musí být čl. 47 [první pododstavec] Listiny ve spojení s čl. 19 [odst. 1 druhým pododstavcem SEU] a čl. 2 odst. 4 ve spojení s čl. 9 odst. 3 Úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí, podepsané v Aarhusu (Dánsko) dne 25. června 1998 a schválené jménem Evropského společenství rozhodnutím Rady 2005/370/ES ze dne 17. února 2005, vykládány v tom smyslu, že právnická osoba, jako je profesní občanská společnost advokátů, která se nedovolává poškození žádného práva nebo zájmu samotné právnické osoby, nýbrž poškození práv a zájmů fyzických osob, advokátů, kteří tvoří tuto formu profesní organizace, spadá pod pojem „veřejnost“, [a] lze takovou osobu přirovnat ve smyslu čl. 2 odst. 4 Úmluvy ke skupině fyzických osob jednajících prostřednictvím sdružení nebo organizace?

2. V případě kladné odpovědi na první otázku, musí být s ohledem jak na cíle čl. 9 odst. 3 Úmluvy, tak na cíl účinné soudní ochrany práv přiznaných unijním právem čl. 9 odst. 3 Úmluvy a článek 47 [první a druhý pododstavec Listiny] ve spojení s čl. 19 [odst. 1 druhým pododstavcem SEU] vykládány v tom smyslu, že brání takovému ustanovení vnitrostátního práva, které podmiňuje přístup profesní občanské společnosti advokátů k právní ochraně prokázáním vlastního zájmu nebo skutečnosti, že podání žaloby má za cíl chránit právní situaci, která přímo souvisí se samotným účelem, pro který byla založena tato organizační forma, v projednávané věci občanská společnost advokátů?

3. V případě kladné odpovědi na první a druhou otázku, nebo bez ohledu na odpovědi na tyto dvě otázky, musí být čl. 9 odst. 3, 4 [a] 5 Úmluvy a článek 47 [první a druhý pododstavec Listiny] ve spojení s čl. 19 [odst. 1 druhým pododstavcem SEU] vykládány v tom smyslu, že výraz, aby přiměřený a účinný prostředek nápravy, včetně přijetí soudního rozhodnutí, „nevyžadoval vysoké náklady“, předpokládá pravidla nebo kritéria pro omezení nákladů, které má nést účastník řízení, který neměl ve sporu úspěch, tedy v tom smyslu, že vnitrostátní soud musí zajistit splnění požadavku spočívajícího v tom, aby náklady nebyly vysoké, s přihlédnutím [jak] k zájmu osoby, která se domáhá ochrany svých práv, tak k obecnému zájmu na ochraně životního prostředí?

Uplatňovaná ustanovení unijního práva

Článek 4 odst. 3 a čl. 19 odst. 1 SEU; čl. 216 odst. 1 a 2 SFEU

Listina základních práv Evropské unie, čl. 47 první a druhý pododstavec a článek 51.

Rozhodnutí Rady 2005/370/ES ze dne 17. února 2005 o uzavření Úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí jménem Evropského společenství (Aarhuská úmluva), body 5 až 8 odůvodnění, článek 1, čl. 2 odst. 4 a 5, čl. 3 odst. 4 až 6 a čl. 9 odst. 1 až 4 Úmluvy.

Uplatňovaná ustanovení vnitrostátního práva

Ústava Rumunska, ve znění pozdějších předpisů, čl. 52 odst. 1, podle něhož se každý, kdo má za to, že orgán veřejné moci poškodil jeho práva nebo legitimní zájmy správním aktem či neprojednáním žádosti ve lhůtě stanovené zákonem, může domáhat uznání dovolávaného práva či legitimního zájmu, zrušení aktu a náhrady škody.

Codul civil (občanský zákoník), ve znění pozdějších předpisů, článek 37 (občanskoprávní způsobilost k právním úkonům), článek 187 (složky zakládající právnickou osobu), článek 188 (postavení právnické osoby), článek 189 (kategorie právnických osob), článek 190 (právnická osoba soukromého práva), článek 192 (použitelný právní režim) a článek 193 (účinky právní subjektivity).

Codul de procedură civilă (občanský soudní řád)

– článek 36 (procesní legitimace):

„Procesní legitimace se odvíjí od totožnosti účastníků řízení a subjektů sporného právního vztahu, jak byl stanoven v soudním řízení. Existence či neexistence tvrzených práv a povinností je meritorní otázkou“.

– článek 56 odst. 1, 2 a 3 (procesní způsobilost):

„(1) Osoby, které požívají občanských práv, jsou způsobilé jednat v soudním řízení.

(2) Sdružení, společnosti nebo jiné subjekty bez právní subjektivity však mohou v řízení jednat, pokud jsou založeny v souladu se zákonem.

(3) Nedostatek procesní způsobilosti lze namítat v kterékoli fázi řízení. Procesní úkony učiněné osobou bez procesní způsobilosti jsou stíženy absolutní neplatností“.

– článek 451 (výše nákladů)

– článek 452 (prokázání nákladů)

– článek 453 (přiznání náhrady nákladů řízení)

- článek 483 odst. 1, 3 a 4 (předmět a účel opravného prostředku. Příslušný soud)
- článek 488 odst. 1 body 5 a 8 (důvody zrušení)
- článek 491 (vzájemný opravný prostředek a vzájemný opravný prostředek proti jiné osobě než hlavnímu navrhovateli – „recursul provocat“) ve spojení s článkem 472 (vzájemné odvolání)
- článek 634 odst. 1 bod 5 a čl. 634 odst. 2 (pravomocné rozsudky)

Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 (zákon č. 554/2004 o soudním řádu správním)

- článek 1 odst. 1 a 2:

„(1) Každý, kdo má za to, že orgán veřejné moci poškodil jeho práva nebo legitimní zájmy správním aktem či neprojednáním žádosti ve lhůtě stanovené zákonem, se může obrátit na příslušný správní soud a domáhat se zrušení aktu, uznání dovolávaného práva či legitimního zájmu, a náhrady vzniklé škody. Legitimní zájem může být soukromý i veřejný.

(2) Osoba, jejíž legitimní práva nebo zájmy byly poškozeny individuálním správním aktem, který je určen jinému právnímu subjektu, se může obrátit na správní soud.“

- článek 2 odst. 1 písm. p), r) a s):

„(1) Pro účely tohoto zákona se níže uvedenými pojmy rozumí:

p) legitimní soukromý zájem - možnost požadovat určité jednání s ohledem na uplatnění budoucího a předvídatelného subjektivního práva, předem stanoveného;

r) legitimní veřejný zájem - zájem týkající se právního řádu a ústavní demokracie, zajištění základních práv, svobod a povinností občanů, uspokojování potřeb společnosti, plnění pravomocí orgánů veřejné moci;

s) dotčené společenské subjekty - nevládní struktury, odbory, sdružení, nadace a podobně, jejichž účelem je ochrana práv různých kategorií občanů nebo případně řádné fungování služeb veřejné správy“.

- článek 8 odst. 11

„(11) Fyzické a právnické osoby soukromého práva mohou podat žalobu na ochranu legitimního veřejného zájmu pouze podpůrně, pokud je újma na legitimním veřejném zájmu logicky spojena s porušením subjektivního práva nebo legitimního soukromého zájmu“.

Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat (zákon č. 51/1995 o organizaci a výkonu advokacie) ve znění pozdějších předpisů

– článek 5 odst. 5:

„Profesní občanská společnost se skládá ze 2 nebo více stálých advokátů. V rámci profesní občanské společnosti mohou své povolání vykonávat i spolupracující advokáti nebo zaměstnaní advokáti. Profesní občanská společnost a advokáti v ní působící nesmějí poskytovat právní pomoc osobám, které mají protichůdné zájmy“.

Statutul profesiei de avocat din 3 decembrie 2011 (Statut advokacie ze dne 3. prosince 2011), přijatý Uniunea Națională a Barourilor din România (Národní unie advokátních komor Rumunska) (*Monitorul Oficial al României*, č. 898 ze dne 3. prosince 2011), dále jen „statut“.

– článek 196 odst. 3:

„(3) Ve sporech vyplývajících z výkonu profesní činnosti může profesní občanská společnost jednat v řízení jako žalobce nebo žalovaný, i když nemá právní subjektivitu“.

Ordonanța de urgență a Guvernului [OUG] nr. 195/2005 privind protecția mediului (nařízení vlády s mocí zákona č. 195/2005 o ochraně životního prostředí)

– článek 2 bod 56:

„Pro účely tohoto nařízení vlády s mocí zákona se rozumí:

56. veřejností - jedna nebo více fyzických nebo právnických osob a jejich sdružení, organizace nebo skupiny v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi“.

– článek 3 písm. h):

„Zásady a strategické prvky tvořící základ tohoto nařízení vlády s mocí zákona jsou:

h) informování veřejnosti a její účast na rozhodování a přístup k právní ochraně v záležitostech životního prostředí“.

– článek 5 písm. d):

„Stát uznává právo každé osoby na ‚zdravé a ekologicky vyvážené životní prostředí‘ tím, že za tímto účelem zaručuje:

d) právo obrátit se přímo nebo prostřednictvím organizací na ochranu životního prostředí na správní orgány nebo případně soudy v záležitostech životního prostředí, a to bez ohledu na to, zda vznikla škoda či nikoli“.

– článek 20 odst. 1, 5 a 6:

„(1) Příslušný orgán ochrany životního prostředí spolu s dalšími ústředními a místními orgány veřejné správy zaručuje podle potřeby informovanost, účast veřejnosti na rozhodování o konkrétních činnostech a přístup k právní ochraně v souladu s ustanoveními [Aarhuské úmluvy], která byla ratifikována zákonem č. 86/2000.

(5) Přístup veřejnosti k právní ochraně se uskutečňuje v souladu s platnými předpisy.

(6) Nevládní organizace podporující ochranu životního prostředí mají právo zahájit řízení v oblasti týkající se životního prostředí a jsou aktivně legitimovány ve sporech týkajících se ochrany životního prostředí.“

Legea nr. 86/10 mai 2000 privind ratificarea Convenției privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998 (zákon č. 86 ze dne 10. května 2000, kterým se ratifikuje Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí, podepsaná v Aarhusu dne 25. června 1998).

Stručný popis skutkového stavu a původního řízení

- 1 Žalobkyně podala u soudu prvního stupně, Tribunalul Cluj (soud v Kluži), žalobu proti Consiliul Local al Comunei Pojorâta (městská rada obce Pojorâta, Rumunsko) (okres Suceava, Rumunsko), Consiliul Județean Suceava (okresní rada v Suceava), Președintele Consiliului Județean Suceava (předseda okresní rady v Suceava) a Agenția pentru Protecția Mediului Bacău (Agentura pro ochranu životního prostředí, Bacău, Rumunsko), všechny právnické osoby veřejného práva, kterou se domáhala i) zrušení rozhodnutí městské rady obce Pojorâta ze dne 16. září 2009, kterým byl schválen územní plán v souvislosti se skládkou Pojorâta (dále jen „skládku Pojorâta“), ii) částečného zrušení stavebního povolení č. 39 ze dne 3. října 2012, které vydal předseda okresní rady v Suceava, výhradně ve vztahu k povolení stavebních prací týkajících se skládky, jehož příjemcem je okresní rada v Suceava, a iii) demolice skládky, vybudované na základě stavebního povolení č. 39 ze dne 3. října 2012.
- 2 Žalobkyně, profesní občanská společnost advokátů, uvádí, že subjektivní důvody, které vedly ke správnímu a soudnímu řízení, spočívaly v „*silném dopadu*“, který měla skládka na tři advokáty tvořící tuto společnost, tedy v „*silném pocitu zděšení, údivu, hněvu a rozhořčení, které jsme pocítili, když jsme viděli, jak se tento projekt realizuje*“, zatímco pokud jde o protiprávnost napadených správních aktů, tato společnost uvedla různé skutkové a právní argumenty.
- 3 Žalovaní ve věci samé tvrdí, že nakládání s odpady je jedním z hlavních problémů ochrany životního prostředí v Rumunsku a že okres Suceava čelí katastrofální situaci v oblasti ukládání odpadů na skládky. Výstavba skládky byla navíc provedena v souladu se všemi technickými požadavky vnitrostátních právních

předpisů a unijních právních předpisů, včetně směrnice 1999/31/ES o skládkách odpadů.

- 4 Pro účely žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce jsou velmi důležité námitky vznesené žalovanými, a to i) námitka nedostatku procesní způsobilosti žalobkyně a ii) námitka nedostatku aktivní legitimace žalobkyně a nedostatku zájmu na podání žaloby.
- 5 Na podporu první námitky žalovaní uvedli, že podle čl. 5 písm. d) OUG č. 195/2005 mohou žaloby v rámci práva na zdravé životní prostředí podávat jak fyzické osoby, tak nevládní organizace založené za účelem ochrany životního prostředí. Žalobkyně, profesní občanská společnost advokátů, však nemá právní subjektivitu a nebyla založena za účelem ochrany životního prostředí. Ačkoli občanský soudní řád umožňuje společností nebo jiným subjektům bez právní subjektivity podat žalobu, čl. 196 odst. 3 statutu to umožňuje pouze v případě sporů vyplývajících z výkonu profesní činnosti, což je okolnost, která v projednávané věci nenastala.
- 6 Na podporu druhé námitky žalovaní tvrdili, že žalobkyně neuplatňuje subjektivní právo nebo legitimní soukromý zájem, které by byly poškozeny správními akty, jejichž zrušení požaduje.
- 7 Při posuzování vznesených námitek Tribunalul Cluj (soud v Kluži) zamítl námitku týkající se procesní nezpůsobilosti žalobkyně. Tento soud měl na jednak za to, že jelikož článek 5 zákona č. 51/1995 uznává žalobkyni jako profesní subjekt, což jí umožňuje činit vlastním jménem určitý počet právních úkonů, jakož i nakládat s vlastním majetkem určeným k výkonu činnosti advokáta, přiznává jí to právní způsobilost a zvláštní způsobilost jednat v souladu s účelem, pro který byla zřízena. Žalobkyně rovněž splňuje podmínky stanovené v člancích 187 a 188 občanského zákoníku, aby mohla být považována za subjekt s právní subjektivitou, tedy za nezávislou organizaci s vlastním majetkem, která je určena k plnění konkrétního zákonného a morálního cíle v souladu s obecným zájmem.
- 8 Naopak Tribunalul Cluj (soud v Kluži) vyhověl druhé námitce, když po analýze pojmů „poškozená osoba“ a „veřejný zájem“ dospěl k závěru, že veřejného zájmu se lze v žalobě dovolávat pouze podpůrně, pokud újma na legitimním veřejném zájmu logicky vyplývá z újmy na subjektivním právu nebo legitimním soukromém zájmu. Ačkoli vnitrostátní právní úprava stanoví přístup k právní ochraně v záležitostech životního prostředí, je třeba v této souvislosti rozlišovat mezi nevládními organizacemi působícími v oblasti ochrany životního prostředí a jinými osobami.
- 9 Na základě zjištění, že unijní právo v oblasti životního prostředí nezakládá obecné právo na zdravé a nedotčené životní prostředí pro každou osobu, a na základě definice „dotčené veřejnosti“ v Úmluvě Tribunalul Cluj (soud v Kluži) uvádí, že ani čl. 9 odst. 2 Aarhuské úmluvy, ani unijní sekundární právní předpisy neposkytují členům veřejnosti bezpodmínečný přístup k právní ochraně, neboť

tato ustanovení umožňují smluvním stranám a členským státům Unie stanovit určité podmínky, což vylučuje obecnou aktivní legitimaci ve věcech životního prostředí pro všechny osoby.

- 10 Žalobkyně, která podala žalobu na základě sporu o objektivní právo - jinými slovy formulovala žalobu jako směřující k ochraně veřejného zájmu - však neprokázala porušení práva nebo legitimního zájmu, a tudíž nebyla k podání žaloby aktivně legitimována.
- 11 Jak žalobkyně, tak okresní rada v Suceava napadly toto rozhodnutí u Curtea de Apel Cluj (odvolací soud v Kluži, Rumunsko).
- 12 Žalobkyně ve svém odvolání namítala, že rozhodnutí o námitce nedostatku aktivní legitimace a nedostatku právního zájmu na podání žaloby bylo vydáno v rozporu s hmotněprávními předpisy nebo při jejich nesprávném uplatnění. Spor jednak nespadá do klasického správního řízení, ale týká se oblasti ochrany životního prostředí, která podléhá zvláštním pravidlům, podle nichž je přístup k právní ochraně umožněn každému a může být odůvodněn odkazem na veřejný zájem, aniž by bylo nutné se odvolávat na legitimní soukromý zájem. Dále žalobkyně tvrdí, že svou žalobu podala jako člen veřejnosti podle definice tohoto pojmu obsažené v čl. 9 odst. 3 Úmluvy, a tvrdí, že soud rozhodující ve věci samé nesprávně založil své rozhodnutí o zamítnutí žaloby na ustanoveních čl. 9 odst. 2 Úmluvy.
- 13 Okresní rada v Suceava ve svém odvolání napadla zamítnutí námítky nedostatku procesní způsobilosti z důvodu, že soud porušil procesní pravidla, jejichž nedodržení má za následek neplatnost rozsudku. Podle jejího názoru je procesní způsobilost žalobkyně specializovaná a právo na zdravé životní prostředí a ochranu zdraví je vlastní pouze fyzickým osobám.
- 14 Curtea de Apel Cluj (odvolací soud v Kluži) zamítl odvolání podané okresní radou v Suceava a vyhověl odvolání podanému žalobkyní, přičemž zrušil napadený rozsudek a vrátil věc Tribunalul Cluj (soud v Kluži).
- 15 V průběhu odvolacího řízení podala okresní rada v Suceava k Înalta Curte de Casație și Justiție (Nejvyšší kasační soud, Rumunsko) návrh na postoupení věci, kterému bylo vyhověno. Věc byla poté postoupena předkládajícímu soudu, Curtea de Apel Târgu Mureș (odvolací soud v Târgu Mureș, Rumunsko). Rozsudek Curtea de Apel Cluj (odvolací soud v Kluži) byl v důsledku vyhovění návrhu na postoupení věci zrušen a předkládající soud pokračoval v řízení, aby rozhodl o obou odvoláních.

Hlavní argumenty účastníků původního řízení

- 16 Jak žalobkyně, tak okresní rada v Suceava navrhli předkládajícímu soudu, aby podal žádost o rozhodnutí o předběžné otázce k Soudnímu dvoru.

Stručné odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 17 Předkládající soud připomíná, že z obecného pravidla obsaženého v soudním řádu správním vyplývá, že vnitrostátní zákonodárce se rozhodl pro spor subjektivní povahy, tedy že „poškozená osoba“ uplatňuje svůj vlastní zájem, který zákonodárce označuje jako „legitimní soukromý zájem“.
- 18 V oblasti ochrany životního prostředí stanoví vnitrostátní právní úprava provádějící Úmluvu možnost přístupu k právní ochraně jako výraz základního práva každé osoby na zdravé a ekologicky vyvážené životní prostředí.
- 19 V této oblasti vnitrostátní zákonodárce jednak stanoví možnost sporu o objektivní právo, který lze zahájit jako výraz práva na přístup k právní ochraně, ale kategorie osob, které mohou zásadně a přímo uplatňovat legitimní veřejný zájem, je omezena na nevládní organizace, které podporují ochranu životního prostředí a které z tohoto titulu nemusí prokazovat legitimní soukromý zájem.
- 20 Jednak má kdokoli právo obrátit se přímo nebo prostřednictvím organizací na ochranu životního prostředí na správní orgány nebo případně soudy v záležitostech životního prostředí, a to bez ohledu na to, zda vznikla škoda či nikoli. V takové situaci se přístup veřejnosti, kromě nevládních organizací podporujících ochranu životního prostředí, k právní ochraně uskutečňuje podle platných předpisů. Z tohoto pohledu Legea contenciosului administrativ (soudní řád správní), na který odkazuje čl. 20 odst. 5 OUG č. 195/2005, předpokládá odůvodnění především legitimního soukromého zájmu, a tedy spor o subjektivní právo, a teprve po uplatnění legitimního soukromého zájmu se může osoba, která se ho dovolává, která není organizací podporující ochranu životního prostředí, dovolávat podpůrně také legitimního veřejného zájmu.
- 21 Podle odůvodnění soudu prvního stupně se žalobkyně nemůže primárně dovolávat legitimního veřejného zájmu, aniž by uplatnila legitimní soukromý zájem; přesněji řečeno, žalobkyně nespadá do kategorie „dotčené veřejnosti“ ve smyslu čl. 9 odst. 2 Úmluvy.
- 22 Vzhledem k tomu, že Tribunalul Cluj (soud v Kluži) při vyhovění námitce týkající se nedostatku aktivní legitimace a nedostatku právního zájmu na podání žaloby vycházel z ustanovení čl. 9 odst. 2 Úmluvy, předkládající soud připomíná rozlišení, které Soudní dvůr učinil ve své judikatuře, konkrétně v rozsudku ze dne 14. ledna 2021, Stichting Varkens in Nood a další (C-826/18, EU:C:2021:7), body 44-49, mezi režimy přístupu k soudům stanovenými v čl. 9 odst. 2 a čl. 9 odst. 3 Úmluvy.
- 23 Curtea de Apel Târgu Mureș (odvolací soud v Târgu Mureș) rovněž uvádí, že před Tribunalul Cluj (soud v Kluži) a odvolacím soudem Societatea Civilă Profesională de Avocați AB & CD tvrdila, že žalobu podala jak svým jménem, tak jménem tří advokátů, kteří ji tvoří.

- 24 V této souvislosti je třeba předložit první otázku týkající se pojmů „veřejnost“ a „dotčená veřejnost“, jak jsou definovány v čl. 2 odst. 4 a 5 Úmluvy.
- 25 V případě kladné odpovědi Soudního dvora na jeden z aspektů první otázky (zaprvé - zda lze žalobkyni přiznat postavení „veřejnosti“ ve smyslu čl. 2 odst. 4 a čl. 9 odst. 3 Úmluvy, a zadruhé - zda se žalobkyně může dovolávat práv a zájmů advokátů-fyzických osob, kteří jsou jejími členy), pokládá předkládající soud druhou otázku, tedy zda musí být unijní právo vykládáno v tom smyslu, že brání vnitrostátnímu ustanovení, které podmiňuje přístup profesní občanské společnosti advokátů k právní ochraně ověření existence vlastního zájmu nebo skutečnosti, že podání žaloby má za cíl chránit právní situaci, která přímo souvisí se samotným účelem, pro který byla tato společnost založena.
- 26 Třetí předběžná otázka se týká nákladů týkajících se řízení v oblasti ochrany životního prostředí.
- 27 Žalobkyně ve všech fázích řízení uvedla, že vnitrostátní právní úprava nezajišťuje přiměřenou předvídatelnost, pokud jde o jistotu povinnosti nést náklady a celkové náklady řízení. Tvrdí totiž, že chtěla uplatnit své právo na přístup k právní ochraně v souladu s čl. 9 odst. 3 Úmluvy, aniž měla možnost znát nebo předvídat maximální výši nákladů, které by jí mohly být uloženy k úhradě.
- 28 Okresní rada v Suceava však zaplatila svým advokátům v tomto sporu odměny v celkové výši přibližně 276 000 rumunských lei (přibližně 50 000 eur).
- 29 Předkládající soud v tomto ohledu jednak uvádí, že články 451 až 453 občanského soudního řádu podrobně stanoví, z čeho se skládají náklady řízení (soudní poplatky splatné státu, odměny advokátů a znalců, částky náležející svědkům atd.), účastníka řízení, kterému může být uložena úhrada nákladů (účastník, který neměl ve sporu úspěch, a to na návrh účastníka, který měl ve sporu úspěch), jakož i určitá kritéria, podle kterých může soud s uvedením důvodů snížit odměnu advokáta (pokud je tato odměna zjevně nepřiměřená hodnotě nebo složitosti věci nebo práci vykonané advokátem, a to s přihlédnutím k okolnostem věci).
- 30 Dále čl. 9 odst. 4 Úmluvy vyžaduje, aby postupy uvedené v odstavcích 1 až 3 zajišťovaly přiměřenou a účinnou nápravu a musí být „čestné, spravedlivé, včasné a *neměly by vyžadovat vysoké náklady*“.
- 31 Předkládající soud se táže, zda výše uvedená ustanovení vnitrostátního práva obsahují dostatečná kritéria pro posouzení vysokých nákladů soudního řízení, které vznikají v důsledku nedodržení pravidel ochrany životního prostředí a které mohou mít prohibitivní účinek ve smyslu odrazení soukromoprávní osoby od podání žaloby v této oblasti, a zda je třeba v této souvislosti zohlednit zvláštní pravidla a kritéria.
- 32 S odvoláním na judikaturu Soudního dvora týkající se čl. 11 odst. 4 směrnice 2011/92/EU, rozsudek ze dne 15. března 2018, North East Pylon Pressure Camping a Sheehy (C-470/16, EU:C:2018:185), bod 44 a bod 2 výroku, považuje

Curtea de Apel Târgu Mureș (odvolací soud v Târgu Mureș) rovněž za nezbytné stanovit, zda je tato judikatura použitelná na čl. 9 odst. 4 Úmluvy.

- 33 Předkládající soud žádá Soudní dvůr, aby rozhodl podle článku 105 jednacího řádu, přičemž svůj návrh odůvodňuje tím, že spor probíhá před vnitrostátními soudy od 3. října 2018.

PRACOVNÍ DOKUMENT